

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21564/2022
21.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Стевић, адвокат из ..., против тужених ББ, ВВ и мал. ГГ, чији је законски заступник ДД, сви из ..., као правних следбеника сада пок. ЂЂ, бив. из ..., чији је заједнички пуномоћник Слађана Срећковић, адвокат из ... и ЕЕ из ..., . чији је пуномоћник Биљана Николић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3213/21 од 15.06.2022. године, у седници одржаној 21.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених ББ, ВВ и мал. ГГ, чији је законски заступник ДД, сви из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3213/21 од 15.06.2022. године у потврђујућем делу одлуке и одлуке о трошковима другостепеног поступка у односу на тужене.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог ББ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3213/21 од 15.06.2022. године у потврђујућем делу одлуке и одлуке о трошковима другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1240/20 од 18.02.2021. године, ставом првим изреке, настављен је поступак у овој правној ствари. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени ББ, ВВ и мал. ГГ, као правни следбеници сада пок. ЂЂ, бив. из ..., обавезани да тужиоцу солидарно исплате и то: износ од 44.000 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка на евро почев од 17.03.2011. године до 25.12.2012. године, а од 26.12.2012. године до исплате законску затезну камату на валуту евро по Закону о затезној камати („Службени гласник РС”, бр. 119/2012) и износ од 6.000 УСД са домицилном каматом од 17.03.2011. године до 25.12.2012. године, а од 26.12.2012. године до исплате законску затезну камату на валуту УСД по Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а до висине вредности наслеђене имовине из оставинског решења јавног бележника Нине Штиглић УПП 25-2020 (веза: О 4102/19) од 14.05.2020. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени ЕЕ

обавезан да тужиоцу исплати износ од 20.000 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка на евро почев од 17.03.2011. године до 25.12.2012. године, а од 26.12.2012. године до исплате законску затезну камату по Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом четвртим изреке, тужени су обавезани да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка и то: тужени ББ, ВВ и мал. ГГ солидарно износ од 579.816,00 динара, а тужени ЕЕ износ од 225.484,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3213/21 од 15.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужених и потврђена је првостепена пресуда у ставовима другом, трећем и четвртм изреке. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су изјавили ревизију и то: тужени ББ, ВВ и мал. ГГ због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а тужени ЕЕ због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), који се у овом поступку примењује на основу одредбе члана 506. став 2. истог закона, Врховни суд је нашао да је ревизија тужених ББ, ВВ и мал. ГГ дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, при чему другостепена пресуда садржи оцену свих жалбених навода који су од одлучног значаја. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом. Ревизијско указивање на битну повреду парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није релевантно, зато што та повреда не представља дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП. Неоснован је навод ревизије којим се указује на прекорачење граница тужбеног захтева од стране првостепеног и другостепеног суда. Такви наводи ревизије указују на битну повреду из члана 407. став 1. тачка 5. ЗПП, која би могла постојати због прекорачења тужбеног захтева само ако је учињена у поступку пред другостепеним судом, што у конкретној ситуацији није случај.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужених, сада пок. ЂЂ, бив. из ... и тужени ЕЕ имали су намеру да продају плац - кат.парцелу бр. ..., њива пустара површине 1 ха 46 ари 88 м², уписану у ЗКУЛ .. КО ... и усмено се договорили са тужиоцем, с тим да писани уговор о купопродаји никад није закључен. Тужилац је у више наврата давао новац, на име купопродајне цене, и састављао признанице које су тужени потписали као доказ да су примили новац и то: 11.07.2004. године примио 5.000,00 евра на име аванса за куповину 1 ха 40 ари земљишта у КО ... поред аутопута ЂЂ; 15.07.2004. године примио 10.000 евра ЂЂ; 14.07.2004. године примио 5.000 евра ЂЂ; 22.09.2004. године примио ЕЕ 20.000 евра; 25.12.2004. године примио 10.000 евра и 6.000 УСД на име продаје плаца ЂЂ; 27.12.2004. године примио 9.000 евра на име продаје плаца ЂЂ и 28.12.2004. године примио 5.000 евра ЂЂ. Оценом налаза и мишљења судског вештака за област графоскопије и трасеологије утврђено је да су

тужени потписали ове признанице. Тужени су као продавци закључили са Предузећем „Технорент” д.о.о. Београд као купцем уговор о купопродаји непокретности који је оверен пред Четвртим општинским судом у Београду под Ов. 3348/07 од 29.10.2007. године, чији предмет је наведена катастарска парцела. Решењем јавног бележника Нине Штиглић УПП 25-2020 (веза: О 4102/19) од 14.05.2020. године за наследнике на заоставштини иза пок. ЂЂ, бив. из ..., оглашени су ББ, ВВ и мал. ГГ.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев уз закључак, који је другостепени суд прихватио као правилан у побијаној одлуци, да је облигационоправни однос између тужиоца и тужених заснован даном потписивања признанице од 11.07.2004. године којом је ЂЂ потврдио да је од тужиоца примио износ од 5.000 евра на име аванса за куповину предметног земљишта у КО ..., а признаницама и то: од 15.07.2004. године да је примио 10.000 евра, од 14.07.2004. године да је примио 5.000 евра, од 25.12.2004. године да је примио 10.000,00 евра и 6.000,00 USD, од 27.12.2004. године да је примио 9.000,00 евра и од 28.12.2004. године да је примио износ од 5.000,00 евра, а тужени ЕЕ потписивањем признанице од 22.9.2004. године да је примио 20.000,00 евра. По становишту нижестепених судова закључењем уговора о купопродаји непокретности од 29.10.2007. године са трећим лицем које није парнична странка у овом поступку, не може се оспорити постојање облигационо-правног односа између тужиоца и тужених који произилази из потписаних признаница. Оценили су да је неоснован приговор недостатка активне легитимације тужиоца, будући да су приликом извршених исплата сачињене признанице којима су тужени потврдили да су на име купопродајне цене примили износе наведене у признаницама. Како име лица које је извршило исплату није обавезан елемент признанице у смислу одредбе члана 321. став 1. ЗОО и да признанице са потписима тужених поседује тужилац, то су тужени у обавези да тужиоцу врате примљен износ, будући да уговор о купопродаји није закључен између парничних странака, са припадајућом каматом.

Супротно наводима ревизије тужених, Врховни суд налази да је побијана пресуда заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 17. Закона о облигационим односима (ЗОО), прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење (став 1), обавеза се може угасити само сагласношћу воља страна у облигационом односу или на основу закона (став 2). Чланом 210. истог закона прописано је да кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће - да накнади вредност постигнуте користи (став 1), обавеза враћања, односно накнаде вредности, настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или је касније отпао (став 2).

У конкретном случају, тужилац тужбеним захтевом тражи да се тужени обавезу да му на име стицања без основа исплате износе ближе наведене у првостепеној пресуди са припадајућом каматом. Из чињеничног утврђења произилази да су правни претходних тужених, сада пок. ЂЂ бив. из ... и ЕЕ имали су намеру да продају плац - кат.парцелу бр. .. површине 1 ха 46 ари 88 м², уписану у ЗКУЛ .. КО ... и са тужиоцем су се о томе усмено договорили, с тим да писани уговор о купопродаји никад није закључен. Тужилац је, на име купопродајне цене, у више наврата давао новац и

состављао признанице које су тужени потписали као доказ да су примили новац. Како су тужени уговором о купопродаји непокретности од 29.10.2007. године наведену катастарску парцелу продали трећем лицу, то је по оцени Врховног суда правилан закључак нижестепених судова, да је на страни тужиоца дошло до умањења имовине док је на страни тужених дошло увећања имовине јер су од тужиоца примили новчане износе наведене у признаницама по основу продаје наведене катастарске парцеле, а с обзиром на околност да иако су договорили продају уговор о купопродаји нису закључили. Како је део имовине тужиоца прешао у имовину тужених и налази се код тужених без основа, због чега тужилац има право да захтева враћање исплаћеног износа, то је по оцени Врховног суда правилна одлука нижестепених судова којом су тужени обавезани да примљени износ врате са припадајућом каматом.

Неоснован је навод из ревизија тужених да тужилац није активно легитимисан у овој правној ствари, јер није приложио ни један доказ којим би се легитимисао као купац непокретности, односно лице које је исплатило одређену суму новца туженима. Наиме, стварна легитимација у парници представља материјалноправни однос странака према предмету спора, односно према праву за чију је заштиту парница покренута. Тужилац је активно легитимисан ако је носилац права које је предмет спора, а тужени је пасивно легитимисан ако на њему лежи обавеза која одговара тужиоцевом праву. У конкретном случају, тужилац је у прилог тврдњи да је он туженима извршио исплате, доставио признанице које су сачињаване приликом извршених исплата (са датумима и садржајем ближе наведеним у образложењу одлуке) којима су тужени потврдили да су на име купопродајне цене наведене катастарске парцеле примили износе означене у тим признаницама. Како име лица које је извршило исплату није обавезан елемент признанице у смислу одредбе члана 321. став 1. ЗОО, као и да управо тужилац поседује признанице са потписима тужених, то је супротно тврдњама у ревизији тужених, неутемељеној да тужилац само поседује признанице (којима тужени потврђују да су примили новац) а да су новац примили од другог лица. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда правилно су нижестепени судови оценили да је неоснован приговор недостатка активне легитимације.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета у складу са чланом 153. и чланом 154. ЗПП.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у питање правилност побијане другостепене пресуде са становишта примене материјалног права, већ се превасходно оспорава правилност утврђеног чињеничног стања што не може бити разлог за изјављивање ревизије према члану 407. став 2. ЗПП, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Испитујући дозвољеност ревизије туженог ЕЕ, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП Врховни суд налази да изјављена ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Одредбом члана 28. ЗПП прописано је да ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у

овом закону, меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева (став 1), да камата, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев (став 2).

Тужба ради стицања без основа поднета је 17.03.2011. године. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде цени се у односу на сваког туженог појединачно. С обзиром да они нису јединствени и нужни супарничари, у смислу члана 210. ЗПП, побијана вредност спора у односу на туженог ЕЕ је 20.000 евра. Овај износ, према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, представља динарску противвредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд, применом члана 403. став 3. ЗПП, нашао да ревизија туженог није дозвољена.

Како се ревизијом напада и решење о трошковима поступка, које не представља решење против кога се ревизија може изјавити у смислу члана 420. ЗПП, ревизија туженог није дозвољена.

Из изнетих разлога, на основу члана 413. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић